

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานทำให้บทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่ปัญหาสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น อันส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน และเพื่อปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติซึ่งเป็นคณะกรรมการกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการกองทุน คณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้องมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ โดยเพิ่มเติมหลักการในการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อและขจัดมลพิษให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ ปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และเพิ่มมาตรการในการกำกับดูแลในการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ ปรับปรุงแหล่งที่มาและการใช้จ่ายเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัวยิ่งขึ้น ปรับปรุงมาตรการในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการควบคุมมลพิษให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งขยายขอบเขตการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ให้รวมถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เขตไหล่ทวีป และทะเลหลวงที่ประเทศไทยมีสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายระหว่างประเทศหรือความตกลงที่ทำกับต่างประเทศ เพื่อให้สามารถส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในบริเวณดังกล่าวได้ ประกอบกับ ปัญหามลพิษก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิต ร่างกาย อนามัยของมนุษย์ และส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ในภาพรวมด้วย เมื่อสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายไป ในบางครั้งก็ไม่อาจฟื้นฟูให้กลับคืนให้ดังเดิมได้ ดังนั้น ต้องกำหนดมาตรการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดเพื่อยับยั้งผู้กระทำความผิดให้เกิดความเกรงกลัว หรือป้องกันมิให้ได้รับความสะดวกในการกระทำความผิด รวมทั้ง กำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดการประสานงานและมีหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา
๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อให้การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ในการ
ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนและประโยชน์สาธารณะ ซึ่งการตรา
พระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“สิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ
ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

“คุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า สภาวะที่แสดงถึงคุณภาพของสิ่งแวดล้อม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชน

“มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า มาตรฐานคุณภาพน้ำ อากาศ ระดับเสียงและความสั่นสะเทือน ดิน ตะกอนดิน และสิ่งแวดล้อมเรื่องอื่น ๆ ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด” หมายความว่า มาตรฐานซึ่งกำหนดเพื่อควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม

“มลพิษ” หมายความว่า ของเสีย สารใด ๆ หรือสิ่งเจือปนที่ถูกระบายหรือปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษหรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อม ในปริมาณหรือความเข้มข้นที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือภาวะที่เป็นพิษภัยอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน และให้หมายความรวมถึง รังสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกระบายหรือปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

“ภาวะมลพิษ” หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า แหล่งที่มาของมลพิษซึ่งอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน ทั้งแหล่งกำเนิดมลพิษที่เคลื่อนที่ได้และแหล่งกำเนิดมลพิษเคลื่อนที่ไม่ได้

“เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

“ของเสีย” หมายความว่า กากของเสีย ของเสียอันตราย น้ำเสีย อากาศเสีย

“กากของเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นของแข็ง ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน

“ของเสียอันตราย” หมายความว่า ของเสียที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนด้วยสิ่งใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดอันตรายหรือมีคุณสมบัติที่เป็นอันตรายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน

“น้ำเสีย” หมายความว่า น้ำที่มีการปนเปื้อนด้วยสิ่งใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน

“อากาศเสีย” หมายความว่า อากาศที่มีการปนเปื้อนด้วยสิ่งใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน

“โรงงานอุตสาหกรรม” หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

“ผู้ควบคุม” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำการควบคุม ดูแล ตรวจสอบ วิเคราะห์ หรือดำเนินการอื่นเกี่ยวกับระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ รวมทั้งใช้การจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใดที่แหล่งกำเนิดมลพิษจัดให้มีขึ้น

“ผู้รับจ้างให้บริการ” หมายความว่า ผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนให้เป็นผู้รับจ้างทำการบำบัด กำจัด หรือจัดการมลพิษ

“เขตอนุรักษ์” หมายความว่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตป่าชายเลนอนุรักษ์ และเขตพื้นที่คุ้มครองอย่างอื่นเพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายกำหนด

“การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม” หมายความว่า กระบวนการศึกษาและประเมินผลกระทบของโครงการหรือกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือสุขภาพอนามัย หรือคุณภาพชีวิต เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบดังกล่าว ผลการศึกษาจัดทำเป็นเอกสาร เรียกว่ารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนสิ่งแวดล้อม

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรี

(๓) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยา

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ผู้บริหารกองทุน” หมายความว่า ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานกองทุน” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้าง โดยได้รับค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณของกองทุน

“เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของตน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและพนักงานเจ้าหน้าที่ ก้บออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น หรือออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม จะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันได้ โดยคำนึงถึงขนาด ลักษณะ หรือประเภทของโครงการหรือกิจการที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั่วราชอาณาจักร ตลอดจนเขตเศรษฐกิจจำเพาะ เขตไหล่ทวีปและทะเลหลวงที่ประเทศไทยมีสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตราบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายระหว่างประเทศหรือความตกลงที่ทำกับต่างประเทศ

ในกรณีที่บทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้อ้างถึงจังหวัดหรือกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้หมายความรวมถึงกรุงเทพมหานครหรือให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งและกระบวนการเรียนรู้และพึ่งตนเองของชุมชนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมรับขึ้นทะเบียนสมาชิกขององค์กรชุมชน อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน หรือบุคคลซึ่งมีความสนใจในการทำงานด้านการอนุรักษ์ การสงวน การคุ้มครอง และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน และการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘ ให้บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนต่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๗ มีหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การสงวน การคุ้มครอง และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

ให้อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนต่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๗ เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และบัตรประจำตัวของบุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมประกาศกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามวรรคสอง ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องทุกครั้ง

มาตรา ๙ เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้นิติบุคคล คณะบุคคล หรือองค์กรชุมชนที่มีวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการอนุรักษ์ การสงวน การคุ้มครอง หรือการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมต่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียน และการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐ องค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมที่ได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๙ มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากทางราชการในการดำเนินกิจกรรม ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข้อมูลหรือข่าวสาร การฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และการสร้างจิตสำนึกของสาธารณชนที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การสงวน การคุ้มครอง หรือการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือการอนุรักษ์ การสงวน การคุ้มครอง การจัดการ หรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ

(๓) การช่วยเหลือชุมชนในพื้นที่ให้ริเริ่มโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ การสงวน การคุ้มครอง หรือการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือการอนุรักษ์ การสงวน การคุ้มครอง การจัดการ หรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ

(๔) การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การสงวน การคุ้มครอง หรือการส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือการอนุรักษ์ การสงวน การคุ้มครอง การจัดการ หรือการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ และเสนอแนะความคิดเห็นต่อรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๕) การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผู้ได้รับอันตรายหรือความเสียหาย อันเนื่องมาจากภาวะมลพิษที่เกิดจากการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษ รวมทั้งเป็นผู้แทนในคดีที่มีการฟ้องร้องต่อศาล เพื่อเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายให้แก่ผู้ซึ่งได้รับอันตรายหรือความเสียหายนั้นด้วย

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่บุคคลหรือองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งได้ขึ้นทะเบียน ต่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๗ หรือมาตรา ๙ ดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีอำนาจสั่งเพิกถอนการขึ้นทะเบียนของบุคคลหรือองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมนั้นได้

บุคคลหรือองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกเพิกถอนการขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง อาจขอรับการขึ้นทะเบียนใหม่ได้เมื่อพ้นหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนการขึ้นทะเบียน

มาตรา ๑๒ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษที่เกิดจากการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใด รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหาย กระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวัง หรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความเสียหายที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่ และในกรณีที่ทราบว่ามีบุคคลใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษดังกล่าว ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการมิให้บุคคลนั้นกระทำการใด อันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภัยอันตรายดังกล่าวด้วย

โดยหากบุคคลที่ได้รับมอบหมาย ได้ใช้งบประมาณหรือทรัพยากรใด ๆ เพื่อการกระทำดังกล่าว ผู้สั่งการจะต้องดำเนินการเพื่อให้บุคคลนั้นได้รับค่าชดเชยค่าใช้จ่ายในงบประมาณ หรือทรัพยากรนั้นจากผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษ แต่หากไม่ทราบผู้ก่อให้เกิดภาวะมลพิษ ผู้สั่งการจะต้องจัดให้มีการชดเชยให้กับบุคคลที่ได้รับคำสั่งดังกล่าวและได้ใช้งบประมาณ หรือทรัพยากรของตนเองในการนั้น

อำนาจในการสั่งการตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีก็ได้

การสั่งการตามวรรคหนึ่ง และการมอบอำนาจตามวรรคสอง ให้มีผลใช้บังคับนับแต่วันที่ออกคำสั่ง และให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมิชักช้า

มาตรา ๑๓ เพื่อเป็นการป้องกันแก้ไขระงับหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษตามมาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีกำหนดมาตรการป้องกันและจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า

หมวด ๒

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อัยการสูงสุด ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินแปดคนเป็นกรรมการ ในจำนวนนี้จะต้องมีผู้แทนภาคเอกชนร่วมอยู่ด้วยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ และเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือมีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี
ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่ง
ที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่า
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรง
ตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง
เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย
หย่อนความสามารถ หรือกระทำการอันเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อขอความ
เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๐

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่
รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๔๑

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตาม
มาตรา ๔๒ แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตามมาตรา ๔๓ และ
แผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษตาม
มาตรา ๗๖

(๕) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง ภาษีอากร และการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปฏิบัติ
ตามนโยบายการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี

(๖) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อคณะรัฐมนตรี

(๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตราย อันเนื่องมาจากภาวะมลพิษที่เกิดจากการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอตาม มาตรา ๖๕ (๑)

(๘) กำกับดูแลและเร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ ข้อบัญญัติท้องถิ่น และคำสั่งที่จำเป็น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ

(๙) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑๐) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ และเอกชน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม การรักษา และการฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสร้างจิตสำนึกให้ สาธารณชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

(๑๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดสรรเงินกองทุนและกำกับการจัดการ และบริหารเงินกองทุน

(๑๒) ติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ และประเมินสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการปกป้องคุ้มครอง สิ่งแวดล้อม

(๑๓) เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๑๘ การประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือ ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการ และรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือคณะอนุกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง อธิบาย ให้ความเห็น หรือให้คำแนะนำทางวิชาการ ได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือเพื่อตรวจสอบกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อาจมอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เป็นผู้ปฏิบัติการหรือเตรียมข้อมูลเสนอมายังคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปได้

หมวด ๓
กองทุนสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนสิ่งแวดล้อม” ในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เงินอุดหนุนหรือให้กู้ยืมในการจัดการระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ หรือดำเนินการในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน หรือภัยอันตรายต่อสาธารณสุขอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษที่เกิดจากการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษ หรือการดำเนินการอื่นใดเพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๓ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

- (๑) เงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สินของกองทุนตามมาตรา ๑๒๔
- (๒) เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามอัตราที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
- (๓) เงินที่ได้จากการจัดเก็บค่าใช้น้ำบาดาลตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

น้ำบาดาล

- (๔) เงินค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือเงินเพิ่ม ที่จัดเก็บตามมาตรา ๖๓ มาตรา ๘๘

มาตรา ๘๘ และมาตรา ๙๑

- (๕) เงินค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามมาตรา ๑๒๑

(๖) ค่าธรรมเนียม ค่าบริการ เงินเพิ่ม ค่าปรับ หรือภาษีอากรที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นของกองทุนหรือส่งเข้ากองทุน

- (๗) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราว ๆ

- (๘) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้

- (๙) ดอกผลและผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากการดำเนินการของกองทุน

(๑๐) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๒๔ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐกู้ยืมสำหรับการลงทุนหรือนำไปร่วมทุนกับเอกชนเพื่อก่อสร้างหรือปรับปรุงหรือขยายระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษรวมทั้งจัดทำขึ้นเพื่อบริการสาธารณะ รวมทั้งจัดหาและจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานและบำรุงรักษาระบบดังกล่าว ตามอำนาจหน้าที่ของตน

(๒) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจกู้ยืมเพื่อก่อสร้างหรือปรับปรุงหรือขยายระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ รวมทั้งจัดหาและจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการจัดการสิ่งแวดล้อมที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เฉพาะในกิจการของตนเอง

(๓) ให้เอกชนกู้ยืมเพื่อก่อสร้างหรือปรับปรุงหรือขยายระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ หรือการจัดการมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินกิจการของตนเอง เพื่อการป้องกัน รักษา หรือฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งจัดหาและจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการดำเนินงานและบำรุงรักษาระบบหรือการจัดการมลพิษดังกล่าว

(๔) ให้ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการกู้ยืมสำหรับการลงทุนและดำเนินงานระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ

(๕) อุดหนุนหน่วยงานของรัฐสำหรับการดำเนินงานตามแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ หรือการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ หรือเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

(๖) อุดหนุนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินกิจกรรมตามมาตรา ๑๐

(๗) อุดหนุนกรณีฉุกเฉินให้แก่หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบในการแก้ไข ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากภาวะมลพิษตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๐๒

(๘) อุดหนุนโครงการหรือ กิจการใดที่มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในโครงการหรือ กิจการที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือใช้วัตถุดิบหรือกระบวนการในการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดตามมาตรา ๙๔

(๙) ให้กู้ยืมหรืออุดหนุนกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๑๐) อุดหนุนการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(๑๑) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

มาตรา ๒๕ ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน ให้จ่ายจากเงินของกองทุนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๒๖ ให้มีคณะกรรมการกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วยปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพลังงาน ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการ

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งผู้ซึ่งมีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านการบริหาร การเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมายหรือด้านสิ่งแวดล้อม ไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้บริหารกองทุนเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๖) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการหรือถูกพักงาน หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ หรือออกจากงานไว้ก่อน
- (๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำผิดวินัย
- (๘) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๙) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ
- (๑๐) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของกองทุนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม และไม่เป็นผู้ประกอบกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๒๘ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการกองทุนโดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๒) พิจารณาอนุมัติเงินกองทุนเพื่อใช้ในกิจการตามมาตรา ๒๔
- (๓) ให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ แผนการใช้จ่ายเงิน และงบประมาณประจำปีของกองทุน
- (๔) ออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุมัติและการอนุมัติเงินกองทุน
- (๕) กำหนดระยะเวลาชำระเงินที่กู้ยืมจากกองทุนตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๙) รวมทั้งอัตราดอกเบี้ยและหลักประกันตามความจำเป็นและเหมาะสม

(๖) ออกระเบียบการรับจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การเบิกจ่ายเงินกองทุน การใช้จ่ายเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีของกองทุนเป็นสูญ

(๗) ออกระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตลอดจนกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของพนักงานกองทุน

(๘) กำหนดอัตราส่วนและหลักเกณฑ์สำหรับการหักเงินค่าบริการส่งเข้ากองทุน ตามมาตรา ๙๑ วรรคสอง

(๙) จัดทำงบการเงินและรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน หรือตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย

การออกระเบียบของคณะกรรมการกองทุนตาม (๖) และ (๗) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๓๐ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

มาตรา ๓๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนและคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งโดยอนุโลม

มาตรา ๓๒ ในการพิจารณาอนุมัติเงินอุดหนุนจากกองทุนตามมาตรา ๒๔ (๕) ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาคำขอที่สอดคล้องกับแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ตามมาตรา ๔๒ หรือการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ หรือเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมเป็นลำดับแรก

มาตรา ๓๓ ในการอนุมัติเงินกองทุนให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๖) (๗) (๘) หรือ (๙) ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ การอนุมัติให้กู้ยืมเงินกองทุน คณะกรรมการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนใดกู้ยืมเงินกองทุน โดยมีกำหนดระยะเวลายาวเป็นพิเศษได้ หรือจะกำหนดให้ลดอัตราดอกเบี้ยหรือยกเว้นดอกเบี้ยตามที่เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๓๔ ในการอนุมัติเงินกองทุนสำหรับกิจการตามมาตรา ๒๔ คณะกรรมการกองทุนอาจมอบอำนาจให้ประธานกรรมการกองทุน ผู้บริหารกองทุน หรือคณะอนุกรรมการ กระทำการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการกองทุน โดยข้อเสนอแนะของเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บริหารกองทุน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๖ ผู้บริหารกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนอาจว่าจ้างสถาบันการเงินของรัฐเป็นผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนเพื่อทำหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและการว่าจ้างผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๗ คณะกรรมการกองทุนอาจมอบหมายให้สถาบันการเงินของรัฐที่เห็นสมควรเป็นผู้บริหารกองทุนในส่วนที่จะให้กู้ก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้บริหารกองทุนมีหน้าที่วิเคราะห์ความเป็นไปได้ ในด้านการลงทุนและด้านวิชาการ และให้มีอำนาจทำสัญญาให้กู้ยืมแทนคณะกรรมการกองทุนในฐานะผู้ให้กู้ คุ้มครองและจ่ายเงินกองทุนส่วนนี้ให้ผู้กู้ตามเงื่อนไขในสัญญาให้กู้ยืม รวมทั้งติดตามทวงถามและรับเงินที่ผู้กู้ชำระคืนพร้อมทั้งดอกเบี้ยส่งเข้ากองทุน และให้มีอำนาจกำหนดระเบียบ เพื่อปฏิบัติการในการให้กู้ยืมเงินได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุน

สัญญาให้กู้ยืมตามวรรคสองจะต้องมีเงื่อนไขซึ่งเป็นสาระสำคัญของสัญญา กำหนดให้ผู้กู้มีหน้าที่ต้องใช้จ่ายเงินที่กู้ยืมไป เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของผู้ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเท่านั้น

มาตรา ๓๘ การบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับกิจการของกองทุนและรายงานผลการตรวจสอบ ให้คณะกรรมการกองทุนทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
บัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ

มาตรา ๓๙ ให้กองทุนจัดทำรายงานการเงินของกองทุนส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตรวจสอบภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณของทุกปี และนำเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติทราบต่อไป

หมวด ๔
การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑
มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา ในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) มาตรฐานคุณภาพน้ำ
- (๒) มาตรฐานคุณภาพอากาศ
- (๓) มาตรฐานระดับเสียงและความสั่นสะเทือน
- (๔) มาตรฐานคุณภาพดิน
- (๕) มาตรฐานคุณภาพตะกอนดิน
- (๖) มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง จะต้องอาศัยหลักวิชาการ
ตามกฎหมายและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ
สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย โดยจะกำหนดให้แตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมหรือการใช้ประโยชน์ใน
แต่ละพื้นที่ก็ได้ รวมทั้งต้องเปิดโอกาสให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน

ส่วนที่ ๒
การวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจัดทำ
แผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อปฏิบัติตามนโยบายการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่กำหนดขึ้นตามมาตรา ๑๗ (๑)

แผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามวรรคหนึ่ง อาจจัดทำเป็นแผน
ระยะสั้น ระยะกลาง หรือระยะยาวได้ตามความเหมาะสม โดยต้องคำนึงถึงสถานการณ์ ปัญหา และเงื่อนไข
ต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไป
ตามแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุ
วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ให้
คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแผนงานหรือดำเนินการตามแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๔๒ เมื่อได้ประกาศใช้แผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยให้คำนึงถึงสถานการณ์ ปัญหา และเงื่อนไขต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมของจังหวัด และให้เสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่แผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีผลใช้บังคับ

ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจขยายระยะเวลาในการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตามวรรคหนึ่งได้ตามความเหมาะสม

ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด รวมทั้งเสนอความเห็นเบื้องต้นเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ความเห็นชอบกับแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดแล้ว ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งผลการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ ทราบ และนำไปรวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป

ในกรณีที่มีการกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๗ หรือเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๘ หรือเขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา ๗๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำมาตราการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมซึ่งจัดทำขึ้นตามมาตรา ๔๘ หรือมาตรา ๗๖ มารวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด

การจัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่การปฏิบัติตามแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแล้วมีความจำเป็นต้องขอรับการจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และประมาณการเงินงบประมาณแผ่นดิน สำหรับดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว เพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๒ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปรวมไว้ในแผนปฏิบัตินโยบายประจำปีของจังหวัด และให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดของส่วนราชการที่เสนอคำขอนั้น มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นงบประมาณประจำปีตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินงาน และบริหารงบประมาณตามแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดประจำปี ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด และรายงานต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใดจะต้องดำเนินการในพื้นที่ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างพื้นที่ของสองจังหวัดขึ้นไป เนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์หรือระบบนิเวศตามธรรมชาติของพื้นที่นั้น หรือเพื่อประโยชน์ในการจัดการอย่างเป็นระบบตามหลักการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางในการจัดทำแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเรื่องนั้น และนำไปกำหนดไว้ในแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดของแต่ละจังหวัดต่อไป

ส่วนที่ ๓ เขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๖ การคุ้มครองและจัดการพื้นที่เขตอนุรักษ์และเขตคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามมาตรา ๔๑ และตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร หรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ หรือเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์ หรือมีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลาย หรืออาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ก่อนการออกกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมมีส่วนร่วมในการออกกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ให้กำหนดมาตรการคุ้มครองป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย

(๑) กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือมิให้กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(๒) ห้ามกระทำกิจกรรมใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศของพื้นที่นั้นจากลักษณะตามธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

(๓) กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินการในพื้นที่ที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(๔) กำหนดวิธีจัดการโดยเฉพาะสำหรับพื้นที่ รวมทั้งกำหนดขอบเขต หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือระบบนิเวศตามธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่นั้น

(๕) กำหนดมาตรการคุ้มครอง ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร และเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น

(๖) กำหนดเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐที่รัฐมนตรีจะดำเนินการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อตรวจสอบและควบคุมให้มีการปฏิบัติตามมาตรการใน (๑) (๒) และ (๕)

การจัดทำและการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตาม (๓) ให้นำ บทบัญญัติส่วนที่ ๔ การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๙ ในพื้นที่ใดที่ได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ เขตผังเมืองรวม เขตผังเมืองเฉพาะ เขตควบคุมอาคาร เขตนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติ นี้ไว้แล้ว แต่ปรากฏว่ามีหรืออาจจะมีปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมรุนแรงที่จำเป็นจะต้องได้รับการป้องกันและ แก้ไขโดยทันที และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจตามกฎหมายหรือไม่สามารถที่จะทำการแก้ไข ปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ขออนุมัติเข้าดำเนินการเพื่อใช้มาตรการคุ้มครองอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๔๘ ตามความจำเป็นและ เหมาะสม เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในพื้นที่นั้นได้

เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม รายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครอง และ กำหนดระยะเวลาที่จะใช้มาตรการคุ้มครองดังกล่าวในพื้นที่นั้น

การขยายระยะเวลาและการยกเลิกประกาศในวรรคสอง ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี และให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๗ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การออกประกาศ การขยายระยะเวลา และการยกเลิกการกำหนดเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕๐ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรืออาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศกำหนด

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามวรรคสอง อาจกำหนดให้แตกต่างกันตามประเภทและขนาดของโครงการ โดยต้องกำหนดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียด้วย

ในกรณีที่มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สำหรับพื้นที่ใด หรือการพัฒนาสายสาขาใดตามระเบียบหรือกฎหมายอื่นใดไว้แล้ว การจัดทำรายงานตามวรรคสาม ต้องนำผลการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ดังกล่าวมาประกอบการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้วย

ในกรณีที่เห็นเป็นการสมควร รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้โครงการหรือกิจการตามประเภทและขนาดที่ประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในการขอต่ออายุใบอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการนั้น หรือภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่โครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดใดหรือที่จะจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ใด มีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและได้รับความเห็นชอบแล้ว และเป็นมาตรฐานที่สามารถใช้กับโครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดเดียวกันหรือในพื้นที่ลักษณะเดียวกันได้ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจประกาศกำหนดให้โครงการหรือกิจการในทำนองเดียวกันถือปฏิบัติโดยได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมก็ได้

โครงการหรือกิจการที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จะต้องแสดงความยินยอมปฏิบัติตามมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งสำหรับโครงการหรือกิจการนั้น หรือที่กำหนดเพิ่มเติม โดยต้องเสนอมาตรการที่จะต้องปฏิบัติให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตรวจสอบ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนำมาตราการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สำหรับโครงการหรือกิจการที่ผ่านการตรวจสอบจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต โดยให้ถือเป็นเงื่อนไขที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

ในกรณีที่มีการแก้ไขหรือปรับปรุงมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สำหรับโครงการหรือกิจการประเภทหรือขนาดใดหรือที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ใด ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนำมาตราการต่าง ๆ ที่แก้ไขหรือปรับปรุงไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตด้วย โดยให้ถือเป็นเงื่อนไขที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นเพิ่มเติม

มาตรา ๕๒ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณา รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และจะต้องมีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายสำหรับโครงการหรือกิจการนั้น ร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ชำนาญการ ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศกำหนด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการโดยอนุโลม

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่โครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๐ เป็นโครงการหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐหรือโครงการหรือกิจการที่ หน่วยงานของรัฐร่วมงาน หรือดำเนินการร่วมกับเอกชนที่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ตามระเบียบปฏิบัติของทางราชการ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการนั้น จัดทำ รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ในระยะทำการศึกษาความเหมาะสมของโครงการหรือกิจการ เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรี อาจขอให้บุคคลหรือสถาบันใดซึ่งเป็นผู้ชำนาญการหรือเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อมทำการศึกษาและเสนอรายงานหรือความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

กรณีโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๐ เป็นโครงการหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐที่ไม่ต้องเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหรือไม่ ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการนั้นจัดทำและ เสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๔ และ มาตรา ๕๕ โดยอนุโลม

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินโครงการหรือกิจการด้านการ คมนาคมขนส่ง การชลประทาน การป้องกันสาธารณภัย โรงพยาบาล ที่อยู่อาศัย หรือความมั่นคงทางพลังงาน ในระหว่างที่รอผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจการนั้น อาจเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกชนผู้รับดำเนินการตามโครงการหรือกิจการไปพลางก่อนได้ แต่จะลงนามผูกพันในสัญญาหรือให้สิทธิกับเอกชนผู้รับดำเนินการตามโครงการหรือกิจการไม่ได้

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่โครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๐ เป็นโครงการหรือกิจการที่จะต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายก่อนเริ่มการก่อสร้าง หรือดำเนินการ ให้บุคคลผู้ขออนุญาตเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมี อำนาจอนุญาตตามกฎหมายนั้น และต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการเสนอรายงานดังกล่าวอาจจัดทำเป็นรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา ๕๐ วรรคสองก็ได้

ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายรอการส่งอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการ ตามวรรคหนึ่งไว้จนกว่าจะทราบผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๕ จากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตรวจสอบรายงานการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่เสนอมา หากเห็นว่ารายงานการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมที่เสนอมามีได้จัดทำให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๐

พรรคสอง หรือมีเอกสารไม่ครบถ้วน ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งให้บุคคลผู้ขออนุญาตที่เสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น

ในกรณีที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเห็นว่ารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เสนอมายังได้จัดทำถูกต้องและมีเอกสารครบถ้วน หรือได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องและครบถ้วนตามวรรคสามแล้ว ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาเสนอความเห็นเบื้องต้นเกี่ยวกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาต่อไป

ในการดำเนินการตามมาตรานี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนได้

มาตรา ๕๕ ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการมิได้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบ

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบหรือในกรณีที่ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบ ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายพิจารณาอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้นต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ให้ความเห็นชอบ ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายรอกการสั่งอนุญาตแก่บุคคลผู้ขออนุญาตไว้ก่อน จนกว่าบุคคลผู้ขออนุญาตได้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมหรือจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมใหม่ตามแนวทางหรือรายละเอียดที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการกำหนด เมื่อบุคคลดังกล่าวได้เสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติมหรือได้จัดทำใหม่แล้ว ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการเสนอรายงานดังกล่าว ถ้าคณะกรรมการผู้ชำนาญการมิได้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบ ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับต่อไป

ในกรณีคณะกรรมการผู้ชำนาญการมีมติไม่ให้ความเห็นชอบต่อรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เสนอตามวรรคสาม ให้ถือว่าจบกระบวนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ตัดสิทธิที่ผู้ขออนุญาตจะเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาใหม่ตามมาตรา ๕๔

ในกรณีที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ ความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๖ ห้ามมิให้โครงการหรือกิจการที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายให้ก่อสร้างหรือดำเนินการโดยไม่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ดำเนินการตัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้ประเภทหรือขนาดของโครงการหรือกิจการจนเข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เว้นแต่ผู้ขออนุญาตตัดแปลง หรือ เปลี่ยนการใช้ประเภทหรือขนาดของโครงการหรือกิจการจะได้เสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนั้น และต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในกรณีที่รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งไม่สามารถกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ หรือคณะกรรมการผู้ชำนาญการไม่ให้ความเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนั้นอนุญาตให้ตัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้ประเภทหรือขนาดของโครงการหรือกิจการตามวรรคหนึ่ง

ในระหว่างที่เสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ห้ามมิให้ทำการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยเด็ดขาด หากมีการฝ่าฝืนให้ถือว่าเป็นอาคาร โครงการหรือกิจการที่ไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้

การจัดทำและพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๓ และ ๕๔ โดยอนุโลม และให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายรอการสั่งอนุญาตสำหรับโครงการหรือกิจการตามวรรคหนึ่งไว้จนกว่าจะทราบผลการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕๗ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ ให้กรรมการผู้ชำนาญการหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการมีอำนาจตรวจสอบสถานที่ที่เป็นที่ตั้งของโครงการหรือกิจการที่เสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๕๘ เมื่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบหรือในกรณีที่ถือว่าคณะกรรมการผู้ชำนาญการให้ความเห็นชอบในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาตรา ๕๕ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนำมาตรการตามที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมไปกำหนดเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต โดยให้ถือว่าเป็นเงื่อนไขที่กำหนดตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายนำรายงานการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ต้องจัดทำตามมาตรา ๕๘ มาเป็นเงื่อนไขในการสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตด้วย

มาตรา ๕๙ เพื่อประโยชน์ในการติดตามตรวจสอบการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าของโครงการหรือกิจการที่ได้รับการอนุมัติหรืออนุญาตตามมาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๕ จัดทำรายงานการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเสนอต่อเจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายและสำนักงานนโยบายและแผน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ หากการไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเกิดจากความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นหน่วยงานอนุญาตตามกฎหมาย ให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป

การจัดทำและเสนอรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศกำหนด

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐแห่งอื่นปฏิบัติหน้าที่แทนได้

ในกรณี que เห็นเป็นการสมควร ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในระดับพื้นที่

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในระดับพื้นที่ตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยจะต้องประกอบด้วยผู้แทนจากภาคประชาชนในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายสำหรับโครงการหรือกิจการนั้น หรือผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย

มาตรา ๖๐ รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติหรือได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการสามารถนำไปใช้เพื่อเสนอขอรับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหรือประกอบการพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาตตามกฎหมาย ได้เป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีหนังสือแจ้งความเห็นของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติหรือความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการแล้วแต่กรณี

หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าของโครงการหรือกิจการทบทวนความเหมาะสมของมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระเบียบปฏิบัติที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๖๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติอาจกำหนดให้การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๐ ต้องจัดทำหรือได้รับการรับรองจากผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต การเตือนผู้ขอรับใบอนุญาต และค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการเพื่อพิจารณาผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ชำนาญการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการ โดยอนุโลม

มาตรา ๖๒ ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการได้รับเบี้ยประชุมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ให้บุคคลซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการได้รับค่าตอบแทนในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การกำหนดอัตราเบี้ยประชุมตามวรรคหนึ่งและค่าตอบแทนตามวรรคสอง อาจกำหนดให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงลักษณะและประเภทของโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๖๓ เจ้าของโครงการหรือกิจการต้องชำระค่าธรรมเนียมการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ระยะเวลา อัตราค่าธรรมเนียม การลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้ตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อใช้จ่ายตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ (๑๐) โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

หมวด ๕

การควบคุมมลพิษ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการควบคุมมลพิษ

มาตรา ๖๔ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมมลพิษ” ประกอบด้วยปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมอนามัย เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงคมนาคม ผู้แทนกระทรวงพลังงาน ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทน

กระทรวงอุตสาหกรรม และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งจำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือมีผลงานและประสบการณ์เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษหรือกฎหมายสิ่งแวดล้อม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่วาระการดำรงตำแหน่งและการ พ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยอนุโลม

มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำและเสนอแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ ที่เกิดจากการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๒) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้มีการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(๓) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการส่งเสริมด้านอาชีพการและการลงทุนของ เอกชนเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ

(๔) ให้ความเห็นชอบแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศตามมาตรา ๖๗

(๕) ออกประกาศกำหนดมาตรการสำหรับการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพ สิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๗๗

(๖) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสีย อันตรายหรือมลพิษอื่นตามมาตรา ๗๙

(๗) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทโครงการหรือกิจการที่ ต้องชำระค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ

(๘) ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับ ระบบบำบัดหรือกำจัดน้ำเสีย ของเสีย หรือมลพิษอื่นของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๙๐

(๙) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศเพื่อกำหนดประเภทของกิจการที่อาจมี ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ซึ่งมีหน้าที่ วางประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๙๕

(๑๐) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข จำนวนเงิน และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการวางประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับกิจการที่อาจมี ผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตตามมาตรา ๙๖

(๑๑) ดำเนินคดีเกี่ยวกับการเรียกให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษชดเชยค่าสินไหมทดแทนหรือ ค่าเสียหายตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรหรือมีผู้ร้องขอตามมาตรา ๑๐๒

(๑๒) ประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชนเพื่อควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษ

(๑๓) จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
ปีละหนึ่งครั้ง

(๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย

(๑๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุม
มลพิษ

การจัดทำแผนปฏิบัติการตาม (๑) ต้องเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประชาชน
และผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขอันตราย
อันเนื่องมาจากภาวะมลพิษที่เกิดจากการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษ

มาตรา ๖๖ คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือ
ปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมและการปฏิบัติหน้าที่
ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษแต่งตั้ง
โดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

มาตรา ๖๗ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษให้ได้มาตรฐานคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจ
ประกาศกำหนดในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

(๒) ประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งมลพิษออกสู่
สิ่งแวดล้อมและหลักเกณฑ์ที่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวต้องปฏิบัติ

(๓) ประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษตาม (๒) ที่จะต้องมีผู้ควบคุม

(๔) ประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้าย
มลพิษ และหลักเกณฑ์ในการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ

(๕) ประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องจัดทำรายงานในการระบายหรือปล่อยมลพิษ
และหลักเกณฑ์ในการจัดทำรายงานในการระบายหรือปล่อยมลพิษ

การกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตาม (๑) จะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้
ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย โดยจะกำหนดให้แตกต่างกันตามสภาพสิ่งแวดล้อมใน
แต่ละพื้นที่ หรือลักษณะการปล่อยมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม หรือกำหนดรายละเอียดของชนิด ประเภท ความ
เข้มข้น หรือปริมาณของสารมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษให้แตกต่างจากชนิด ประเภท ความเข้มข้น หรือ
ปริมาณของสารมลพิษที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมก็ได้ รวมทั้งต้องเปิดโอกาสให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง
มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานด้วย

ทั้งนี้ ให้ยกเว้นการมีผู้ควบคุมตามมาตรา ๖๗ (๓) และจัดทำรายงานในการระบายหรือปล่อยมลพิษตามมาตรา ๖๗ (๕) หากมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ดำเนินการในเรื่องนี้ไว้แล้ว

มาตรา ๖๘ เมื่อมีการประกาศกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการระบาย หรือปล่อยทิ้งมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๖๗ (๒) แล้ว หากหน่วยงานใดมีอำนาจในการอนุญาตกิจการหรือการดำเนินการตามประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของหน่วยงานนั้น ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการพิจารณาสั่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตนำมาตราฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามมาตรา ๖๗ (๑) ไปกำหนดเป็นเงื่อนไขหรือข้อบังคับให้ผู้ประกอบกิจการปฏิบัติตามกรณีมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติให้ถือเป็นเหตุในการสั่งพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต หรือการไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการระบายหรือปล่อยทิ้งมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น และมาตรฐานดังกล่าวไม่ต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) ให้มาตรฐานดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น แต่ถ้ามาตรฐานดังกล่าวต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) ให้ส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายนั้นแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) ในกรณีที่มีอุปสรรคไม่อาจดำเนินการเช่นนั้นได้ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ชี้ขาด และเมื่อมีคำชี้ขาดเป็นประการใดให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามคำชี้ขาดนั้น

มาตรา ๗๐ ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติให้อำนาจส่วนราชการใดกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเรื่องใดไว้ แต่ส่วนราชการนั้นไม่ประกาศกำหนดมาตรฐานดังกล่าว ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจประกาศกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดในเรื่องนั้นได้ และให้ถือว่าเป็นมาตรฐานตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

ส่วนที่ ๓

การควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ

มาตรา ๗๑ น้ำเสีย กากของเสีย หรือของเสียอันตรายที่ได้รับการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษของหน่วยงานของรัฐหรือของผู้รับจ้างให้บริการ จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานตามที่กำหนดตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใดกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น และมาตรฐานนั้นยังมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๖๙

มาตรา ๗๒ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้จัดให้มีบริการระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้มีหน้าที่ดำเนินงานและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษที่หน่วยงานของรัฐนั้นจัดให้มีขึ้น ในกรณีเช่นว่านี้ หน่วยงานของรัฐจะจ้างผู้รับจ้างให้บริการ หรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ให้บริการ หรือจัดการระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษเป็นผู้ดำเนินงานและควบคุมการทำงานของระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขสำหรับการเก็บรวบรวม การขนส่ง และการจัดส่ง น้ำเสีย กากของเสีย ของเสียอันตราย จากแหล่งกำเนิดมลพิษมาสู่ระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งข้อกำหนด ข้อห้าม ข้อจำกัด และเงื่อนไขต่าง ๆ สำหรับการระบายหรือปล่อยทิ้งน้ำเสีย กากของเสีย หรือของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิดมลพิษลงสู่ระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๓ ผู้ใดประสงค์จะขึ้นทะเบียนเป็นผู้รับจ้างให้บริการ เพื่อรับการส่งเสริมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นแบบคำขอต่อกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเป็นผู้ควบคุมให้กับแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๓) เว้นแต่เป็นผู้ควบคุมตามกฎหมายอื่น หรือได้รับใบอนุญาต ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๔ เขตควบคุมมลพิษ

มาตรา ๗๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรง ถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศกำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาทบทวนความจำเป็นในการกำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตควบคุมมลพิษตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยทุกห้าปี และในกรณีที่ความจำเป็นในการกำหนดให้ท้องที่ดังกล่าวเป็นเขตควบคุมมลพิษเปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงการประกาศกำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษให้เหมาะสม

มาตรา ๗๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่ได้ประกาศกำหนดให้เป็นเขตควบคุมมลพิษ ตามมาตรา ๗๕ จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในเขตควบคุมมลพิษนั้น และนำไปรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดตามมาตรา ๔๒

การจัดทำแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ในเขตควบคุมมลพิษนั้น

(๒) จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลตาม (๑)

(๓) ทำการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินภาวะมลพิษ รวมทั้งขอบเขตความรุนแรงของสภาพปัญหาและผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดเป้าหมายและมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษนั้นให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

(๔) ประเมินการและจัดทำคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินกองทุนที่จำเป็นสำหรับดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ

(๕) จัดทำมาตรการทางกฎหมายที่จำเป็นสำหรับดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ

(๖) กำหนดแนวทางในการติดตามและการประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

(๗) หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการตามวรรคหนึ่ง ให้กรมควบคุมมลพิษแนะนำและช่วยเหลือตามความจำเป็น

มาตรา ๗๗ เมื่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการตามมาตรา ๔๓ แล้ว ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบไม่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ ภายในระยะเวลาอันสมควร ให้สันนิษฐานว่า หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวจงใจละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด

ให้คณะกรรมการควบคุมมลพิษประกาศมาตรการสำหรับการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษตามวรรคสอง ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗๘ ในกรณีที่จำเป็นจะต้องจัดหาที่ดินสำหรับการดำเนินการควบคุม ลด ขจัดมลพิษ และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่ไม่สามารถจัดหาที่ดินของรัฐได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการจัดหาที่ดินของเอกชนเพื่อพิจารณาคัดเลือกเป็นที่ตั้ง ในกรณีที่มีค่าใช้จ่ายให้เสนอประมาณการและคำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเพื่อใช้ในการดำเนินการ

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้กำหนดที่ดินที่เหมาะสมเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีให้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายหรือ มลพิษอื่นในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม สาธารณสุข และกิจการอย่างอื่นให้อยู่ในความ ควบคุม ในการนี้ ให้กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และวิธีการ เพื่อควบคุมการเก็บรวบรวม การเก็บรักษา การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกป็นอกราชอาณาจักร หรือการจัดการ บำบัด หรือกำจัดของเสียอันตรายหรือมลพิษอื่นด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้วย

ส่วนที่ ๕

การตรวจสอบและควบคุม

มาตรา ๘๐ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในแหล่งกำเนิดมลพิษเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ อุปกรณ์ หรือ เครื่องมือควบคุมการปล่อยของเสียหรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใดของบุคคลใดๆ ใน ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบหรือ ควบคุมให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เรียกบุคคลใดมาให้อัยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ ระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใดมาเพื่อประกอบการ พิจารณา

(๓) ให้สั่งให้หยุดเพื่อตรวจสอบหรือเข้าไปในแหล่งกำเนิดมลพิษที่เคลื่อนที่ได้ หรือกระทำ การใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบอุปกรณ์ของแหล่งกำเนิดมลพิษที่เคลื่อนที่ได้

มาตรา ๘๑ ในการตรวจสอบตามมาตรา ๘๐ (๑) หากปรากฏว่าสภาพการทำงานของ ระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด ไม่สามารถควบคุม การระบายหรือปล่อยทิ้งมลพิษให้ได้มาตรฐานตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานควบคุม มลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือผู้ควบคุม ดำเนินการ แก้ไข ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือการจัดการมลพิษด้วย วิธีการอื่นใด เพื่อควบคุมการระบาย หรือปล่อยทิ้ง ของเสีย มลพิษ ให้ได้มาตรฐานตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัตินี้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ถ้าแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรมให้แจ้ง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หากเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้

ในการตรวจสอบตามมาตรา ๘๐ (๓) กรณีที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพบว่ามีการใช้แหล่งกำเนิดมลพิษที่เคลื่อนที่ได้โดยฝ่าฝืนตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามใช้แหล่งกำเนิดมลพิษนั้น โดยเด็ดขาดหรือจนกว่าจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑)

ในการออกคำสั่งห้ามใช้ตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้ออกคำสั่งทำเครื่องหมายให้เห็นปรากฏเด่นชัดเป็นตัวอักษรที่มีข้อความว่า “ห้ามใช้เด็ดขาด” หรือ “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือเครื่องหมายอื่นใดซึ่งเป็นที่รู้และเข้าใจของประชาชนโดยทั่วไปว่ามีความหมายอย่างเดียวกันไว้ ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของแหล่งกำเนิดมลพิษที่เคลื่อนที่ได้นั้นด้วย

การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ตามวรรคสาม หรือการใช้แหล่งกำเนิดมลพิษที่เคลื่อนที่ได้ในขณะที่มีเครื่องหมายดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่เห็นสมควร เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติราชการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจดำเนินการเสนอแนะต่อเจ้าพนักงานตามกฎหมายซึ่งมีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นในการสั่งปิด พักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งให้หยุดใช้ หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) ที่ระบายนหรือปล่อยทิ้งมลพิษที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดหรือกำจัดให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นรายงานต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษเพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และเจ้าพนักงานตามกฎหมายซึ่งมีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นไม่มีอำนาจออกคำสั่งหรือไม่มีอำนาจกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เมื่อเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษได้รับคำสั่งเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ปรับปรุง แก้ไข หยุด หรือระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายแล้ว ไม่ดำเนินการตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในระยะเวลาที่กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งระงับกิจการบางส่วนหรือทั้งหมดเป็นการชั่วคราว จนกว่าเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษจะได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบการกระทำใดที่อาจฝ่าฝืน บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๒) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) ยึดหรืออายัดสิ่งของ เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดี

มาตรา ๘๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษหรือผู้ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร และให้พนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๘๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการผู้ชำนาญการหรือเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๔ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๘๐ (๑) ให้ทำต่อหน้าเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ ถ้าหาบุคคลดังกล่าวไม่ได้ ให้ทำต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน ซึ่งกรรมการผู้ชำนาญการ เจ้าหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ขอร้องให้มาเป็นพยาน

ส่วนที่ ๖

ค่าธรรมเนียมและค่าบริการ

มาตรา ๘๘ เพื่อประโยชน์ในการกำจัดและลดมลพิษที่ถูกปล่อยสู่สิ่งแวดล้อมให้รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทของโครงการหรือกิจการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะต้องชำระค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการหรือกิจการนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข ระยะเวลา อัตราค่าธรรมเนียม การลดหรือยกเว้น ค่าธรรมเนียม และหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้ตามวรรคหนึ่ง ให้จัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการหรือกิจการนั้น และนำส่งเข้ากองทุนเพื่อใช้ในกิจการที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๘๘ เจ้าของโครงการหรือกิจการใดไม่ชำระค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ ตามมาตรา ๘๘ ต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละหนึ่งจุดห้าต่อเดือนของจำนวนเงินที่ต้องชำระ เศษของเดือน ให้นำเป็นหนึ่งเดือน

เงินเพิ่มที่จัดเก็บได้ตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเข้ากองทุนเพื่อใช้ในกิจกรรมที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๘๙ ในเขตท้องที่ใด ซึ่งได้จัดให้มีการก่อสร้างและให้บริการระบบบำบัดหรือ กำจัดมลพิษของหน่วยงานของรัฐ โดยเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินจากกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณา กำหนดอัตรา ค่าบริการที่จะประกาศใช้ในเขตท้องที่ที่เป็นที่ตั้งของระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การกำหนดอัตราค่าบริการตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเป็นอัตราเดียวหรือกำหนดให้แตกต่างกันในแต่ละเขตท้องที่ก็ได้

มาตรา ๙๐ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่จัดให้มีบริการระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ มีหน้าที่จัดเก็บค่าบริการตั้งแต่วันที่ประกาศกำหนดอัตราค่าบริการตามมาตรา ๘๙ มีผลใช้บังคับ

ค่าบริการที่จัดเก็บได้ตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยให้นำไปเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ ของหน่วยงานของรัฐที่ได้จัดเก็บค่าบริการนั้น หรือในกรณีที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน ให้นำมาหักส่งเข้ากองทุนตาม อัตราส่วนที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

หมวด ๖

มาตรการส่งเสริม

มาตรา ๙๑ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมาย อื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดให้มีระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ รวมทั้งอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับ แหล่งกำเนิดมลพิษนั้น หรือใช้การจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด ผู้ควบคุมหรือผู้รับจ้างให้บริการมีสิทธิขอรับ การส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการได้ ดังต่อไปนี้

(๑) การขอรับความช่วยเหลือด้านอาหารขาเข้าสำหรับการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่ง เครื่องจักร อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่จำเป็นที่ไม่สามารถจัดหาได้ภายในราชอาณาจักร

(๒) การขอรับอนุญาตนำเข้าผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้ติดตั้ง ควบคุม หรือดำเนินงานระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษ หรือใช้การจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาและว่าจ้างบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้ควบคุมเครื่องจักร อุปกรณ์ หรือเครื่องมือ ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตาม (๑) ได้ภายในราชอาณาจักร รวมทั้ง ขอยกเว้นภาษีเงินได้ของบุคคลนั้นที่จะ เกิดขึ้นเนื่องจากการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมในราชอาณาจักรด้วย

เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษใดไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง แต่ประสงค์ที่จะจัดให้มีระบบ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือของตนเอง เพื่อทำการบำบัดหรือกำจัดมลพิษ หรือใช้ การจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใดที่เกิดจากกิจการหรือการดำเนินกิจการของตนมีสิทธิที่จะขอรับการส่งเสริม และช่วยเหลือจากทางราชการตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๘๓ คำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการตามมาตรา ๘๒ ให้ยื่นต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาคำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตาม วรรคหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ การเงิน และการลงทุนของผู้ยื่น คำขอแต่ละราย และในกรณีที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแนะนำให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ ส่วนราชการนั้นเพื่อให้การส่งเสริมหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป

มาตรา ๘๔ เจ้าของโครงการหรือกิจการใด มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายในโครงการหรือกิจการที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือใช้วัตถุดิบหรือ กระบวนการในการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กำหนด มีสิทธิได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ หรือได้รับเงินอุดหนุนในการดำเนินการจาก กองทุน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับการยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือเงินอุดหนุน ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษและ ความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

หมวด ๗

การวางหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๘๕ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา กำหนดประเภทของกิจการที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต ซึ่งมีหน้าที่วางประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๘๖ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจ ออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข จำนวนเงิน และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการวางประกันความเสี่ยงหรือ ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับกิจการตามมาตรา ๘๕ ซึ่งมีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของตน ในการออกประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงขนาดของกิจการหรือกิจกรรม ที่กำหนดให้ต้องประกันความเสี่ยง ผลกระทบที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิตและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อเยียวยาความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมและบุคคลซึ่งได้รับ ผลกระทบ รวมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่ประกอบกิจการให้กลับสู่สภาพเดิม

มาตรา ๙๗ การวางประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในกิจการตามมาตรา ๙๕ ต้องกระทำก่อนการเริ่มประกอบกิจการ และเมื่อการประกอบกิจการสิ้นสุดลง ผู้ประกอบกิจการมีสิทธิได้รับหลักประกันคืนพร้อมดอกเบี้ย

สำหรับกิจการที่ดำเนินอยู่แล้วก่อนกฎหมายนี้ใช้บังคับ ให้ผู้ประกอบกิจการวางประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม เมื่อต่อใบอนุญาตประกอบกิจการ

มาตรา ๙๘ หากผู้ประกอบกิจการตามมาตรา ๙๕ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตให้ประกอบกิจการนั้น หรือฝ่าฝืนกฎหมายจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อมหรือบุคคลอื่น ไม่ว่าจะการดังกล่าวจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของตนหรือไม่ก็ตาม หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจยึดหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม แล้วแต่กรณี ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน

หากการยึดหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่ง เป็นการยึดหรือเรียกเงี่ยเพียงบางส่วน ให้ผู้ประกอบกิจการมีหน้าที่วาง ประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมให้เต็มตามจำนวนที่กำหนด

หลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบ ได้ยึดหรือเรียกเงี่ย ให้ใช้สำหรับเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการที่วางประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมนั้น

การยึดหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งไม่เป็นการกระทบกระเทือนถึงสิทธิของรัฐหรือบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการประกอบกิจการดังกล่าวในอันที่จะเรียกค่าเสียหายสำหรับส่วนที่เกินจำนวนเงินในหลักประกันความเสี่ยงหรือความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมที่ถูกยึดหรือเรียกเงี่ยไปแล้ว

หมวด ๘

ความรับผิดทางแพ่ง

มาตรา ๙๙ แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าจะการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่ามลพิษเช่นว่านั้นเกิดจาก

- (๑) เหตุสุดวิสัย
- (๒) การสงคราม
- (๓) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (๔) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ซึ่งได้รับอันตรายหรือความเสียหาย

มาตรา ๑๐๐ ในกรณีเจ้าของโครงการหรือกิจการหลีกเลี่ยงหรือมิได้ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นเงื่อนไขในการส่งอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๕๘ จะต้องเสียค่าปรับในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินการตามมาตรการนั้น

กรณีเจ้าของโครงการหรือกิจการใดไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด เจ้าของโครงการหรือกิจการมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของโครงการหรือกิจการหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการไม่ปฏิบัติตามมาตรการเช่นนั้นเกิดจาก

- (๑) เหตุสุดวิสัย
- (๒) การสงคราม
- (๓) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (๔) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ซึ่งได้รับอันตรายหรือความเสียหาย

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นของรัฐ หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่รัฐ ตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ ที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

มาตรา ๑๐๒ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๙๙ และผู้มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามมาตรา ๑๐๑ ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายในอัตราไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่แท้จริง รวมทั้งต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายทั้งทางตรงและทางอ้อมของหน่วยงานของรัฐในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้น และการฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เสียหายไปให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงสภาพเดิมด้วย ทั้งนี้ ในกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายหรือสุขภาพอนามัย และในเวลาที่พักอาศัยคิดเป็นการพันวิสัยจะหยั่งรู้ได้แน่ชัดว่าความเสียหายนั้นมีเพียงใด ศาลอาจกำหนดในคำพิพากษาหรือคำสั่งว่ายังสงวนไว้ซึ่งสิทธิที่จะแก้ไขคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นอีกภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด แต่ต้องไม่เกินสิบปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง แต่ก่อนการแก้ไขต้องให้ออกาสคู่ความอีกฝ่ายที่จะคัดค้าน

ในกรณีที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเห็นสมควรเข้าดำเนินคดีต่อเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษเกี่ยวกับการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษ หรือเมื่อได้รับคำร้องขอจากผู้เสียหายตามมาตรา ๙๙ ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมลพิษเห็นว่า การดำเนินคดีนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนเป็นส่วนรวม คณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานอัยการโดยความเห็นชอบของอัยการสูงสุด เพื่อให้มีหน้าที่ดำเนินคดีแพ่งและคดีอาญาแก่เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษในศาลได้ และในการนี้ ให้พนักงานอัยการได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง

ให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่อนุมัติ อนุญาต หรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเสียหาย หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้กลับคืนสู่สภาพเดิม รวมทั้งดำเนินคดีเกี่ยวกับการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษหรือผู้มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ

ในการดำเนินการขจัดมลพิษหรือฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานตามวรรคสาม ให้ดำเนินการประสานเพื่อใช้เงินจากกองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ แต่หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้สามารถขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการ และให้หน่วยงานดังกล่าวมีหน้าที่ติดตามและเรียกร้องค่าใช้จ่ายคืนกองทุนไปพลางก่อน

หมวด ๙

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา ๑๒ หรือขัดขวางการกระทำตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวหรือขัดขวางการกระทำใด ๆ ตามคำสั่งดังกล่าวเป็นผู้ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายจากภาวะมลพิษ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดบุกรุกหรือครอบครองที่ดินของรัฐโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลาย ทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์ หรือก่อให้เกิดมลพิษอันมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่กำหนดตามมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๗ หรือตามประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖ ผู้ใดก่อสร้างหรือดำเนินโครงการหรือกิจการก่อนเสนอรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งแสนบาท หากยังก่อสร้างหรือดำเนินโครงการหรือกิจการในระหว่างการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ความตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับในกรณีการดำเนินโครงการหรือกิจการของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาของส่วนรวม

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดแพร่หรือไขข่าวที่ไม่เป็นความจริงเกี่ยวกับอันตรายจากแหล่งกำเนิดมลพิษใด โดยมีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียง หรือความไว้วางใจของสาธารณชนต่อการดำเนินกิจการโดยชอบด้วยกฎหมายของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น หรือต่อหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการแพร่หรือไขข่าวตามวรรคหนึ่ง กระทำโดยการประกาศโฆษณาหรือออกข่าวทางหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่ออย่างอื่น ผู้กระทำความผิดดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๘ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้ใดระบายหรือปล่อยทิ้งมลพิษที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดหรือกำจัดให้มีคุณภาพตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดในมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๑) หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง กระทำในเขตควบคุมมลพิษ ผู้กระทำความผิดดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญาให้เรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๙๙ มาตรา ๑๐๑ ไปในคราวเดียวกัน

มาตรา ๑๐๙ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๗ (๔) หรือ (๕) ผู้ใดไม่จัดทำทะเบียนการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ หรือไม่จัดทำรายงานการระบายหรือปล่อยมลพิษ หรือจัดทำไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศที่ออกตามมาตรา ๖๗ (๔) หรือ (๕) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๑๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๘๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๑ ผู้ใดเป็นผู้ควบคุมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๗๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๒ ผู้ควบคุมผู้ใดดำเนินกิจการในระหว่างถูกพักใช้ใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๓ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการควบคุมมลพิษตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๑๑๔ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ มาตรการ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๗๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๕ ผู้ใดรายงานตามมาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง (๕) โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๖ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๑ วรรคแรก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๑ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๑๘ เจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใด จ้าง วาน ใช้ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้บุคคลซึ่งไม่ได้รับใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม ให้ควบคุมการทำงานของระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษซึ่งตนมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๙ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๑๒๐ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาคได้ตามความเหมาะสม

คณะกรรมการเปรียบเทียบแต่ละคณะให้มีจำนวนสามคน และต้องแต่งตั้งจากผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี แต่เมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ การประชุม และวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒๑ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๒ ให้องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ได้จดทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

มาตรา ๑๒๓ ในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๔ ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิ และหนี้สินของกองทุนสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๕ คำขอจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินตามแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัดที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอขอตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว แต่ยังไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานงบประมาณให้สำนักงานงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้ส่วนราชการที่เสนอคำขอนั้น โดยให้ถือว่ารัฐมนตรีเจ้าสังกัดของส่วนราชการที่เสนอคำขอเป็นผู้ยื่นงบประมาณประจำปีงบประมาณของส่วนราชการที่เสนอคำขอนั้น

มาตรา ๑๒๖ ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๗ ให้บทบัญญัติมาตรา ๑๑๓ และมาตรา ๑๑๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ยังมีผลใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๘ บรรดารายงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๙ ให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้มีสิทธิทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัตินี้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุ

มาตรา ๑๓๐ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

---

๑. ใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	ปีละ	๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าธรรมเนียมการพิจารณารายงานการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	โครงการละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
๔. ค่าขอการขึ้นทะเบียนเป็นผู้รับจ้าง ให้บริการ	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
๕. ใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม	ปีละ	๕,๐๐๐ บาท
๖. ค่าธรรมเนียมการปล่อยมลพิษ	ปีละ	๑๐,๐๐๐ บาท ต่อต้นมลพิษ
๗. ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐๐ บาท
๘. การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียม ใบอนุญาต	